

31.

grafični

bienale

B I E N A L N I K

RAZSTAVE

IN

SPREMLJEVALNI

PROGRAM

31.

GRAFIČNEGA

BIENALA

28.

8.

—

3.

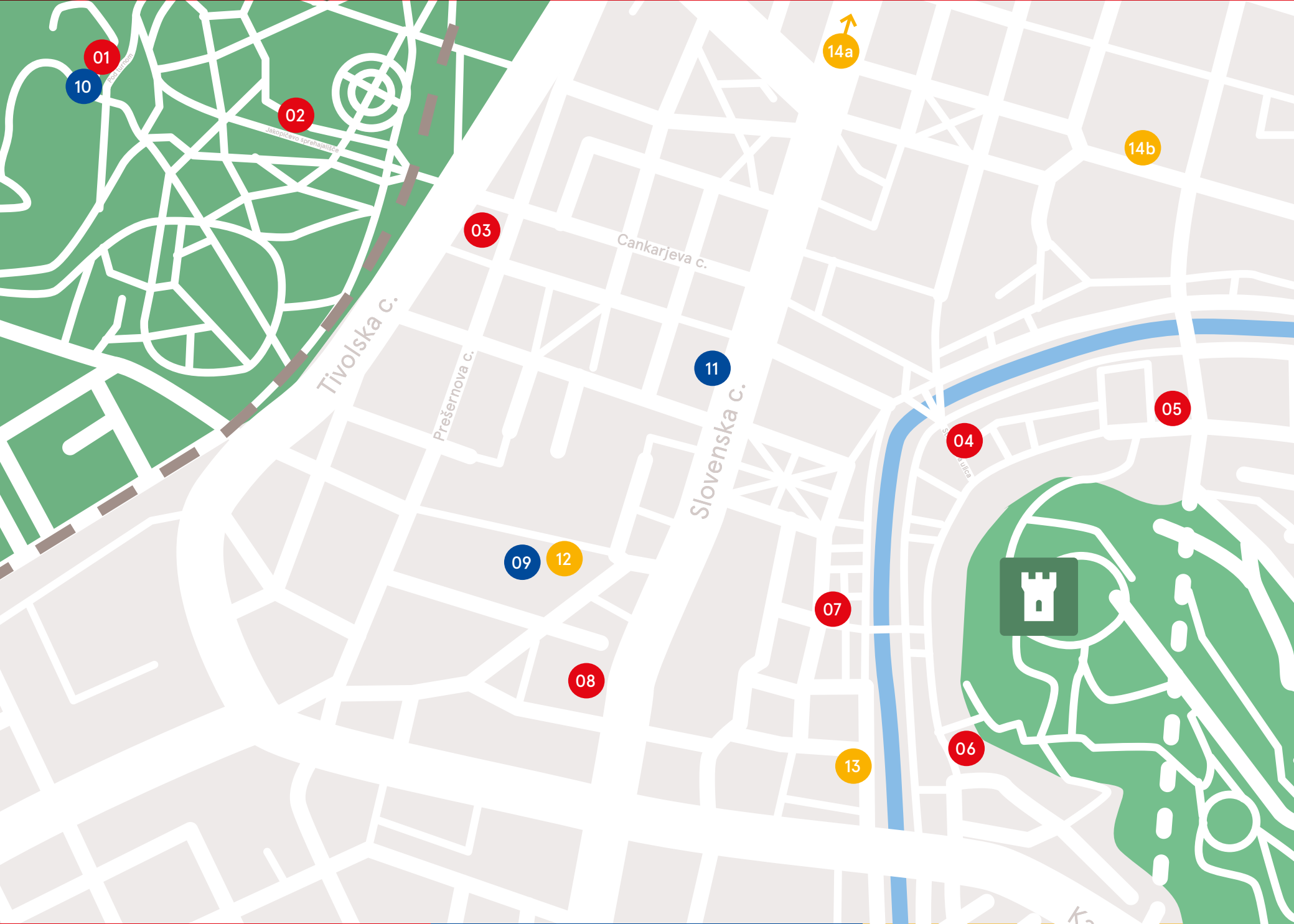
12.

2015

Ljubljana

NAD TABO

TI

1

2

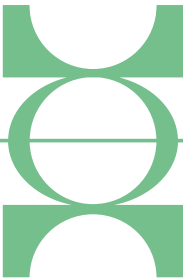

3

1. Dan Allison, 18. mednarodni grafični bienale, 1989, plakat. Foto: Arhiv MGLC
2. Postavitev I. mednarodne grafične razstave, 1955, Moderna galerija. Foto: Arhiv Moderne galerije
3. Postavitev 25. grafičnega bienala 2003, Moderna galerija. Foto: Arhiv MGLC

1955

2015

Ideja ljubljanskega grafičnega bienala se je oblikovala v prvi polovici petdesetih let 20. stoletja, ko sta se umetnost in kultura socialistične Jugoslavije postopoma vračali v modernost. Na področju likovne umetnosti so se nadaljevali prekinjeni tok in povezave predvojnega modernizma, zato je grafični bienale v svojih začetkih v veliki meri sledil univerzalističnim idealom pariške šole (École de Paris). Format grafičnega bienala se je kot večina mednarodnih razstav zgledoval po strukturi beneškega bienala, ki je izšla iz nacionalnega koncepta svetovnih razstav. V ozadju nastanka grafičnega bienala so poleg njegovega začetnika in dolgoletnega vodje Zorana Kržišnika stale tri prepoznavne umetniške osebnosti iz slovenske kulturne zgodovine: Božidar Jakac, Zoran Mušič in Veno Pilon. Slednja, naturalizirana Parižana, sta Kržišniku, sekretarju in glavnemu organizatorju I. mednarodne grafične razstave, pomagala zbrati grafike predstavnikov pariške šole, ki je s 144 deli tvorila jedro prvega bienala. Odločitev za medij grafike je temeljila na razširjenosti in visokem umetniškem nivoju grafike v Sloveniji in Jugoslaviji ter na fenomenu medvojne partizanske grafike; zaradi enostavne distribucije je bil eden od razlogov za umetniško grafiko tudi praktičnost. Že prva razstava je poudarjala zgodovinske in politične prednosti Jugoslavije, saj je lahko zaradi njih grafična razstava presečišče zahoda in vzhoda in so na njej zastopani »vsi kontinenti, na katerih se

grafična umetnost goji«. (J. Vidmar) Po letu 1961 pa je bienale sledil tudi uradni politiki neuvrščene Jugoslavije in širil svoj nacionalni spekter na države tretjega sveta Indijo, Indonezijo, Kolumbijo, Čile, Urugvaj, takratno Združeno Arabsko republiko in številne druge. Bil je blagovna znamka odprtosti jugoslovanske zunanje politike, bil je nesporno velik ideološki stroj, toda navsezadnje je bil predvsem umetnostna razstava v službi plemenitih namenov: bil je umetniško srečevališče, okno v svet in mit in sanje umetnikov zunaj Zahodne Evrope in ZDA in bil je v ponos in navdih številnemu občinstvu, ki je v mali Ljubljani ob obisku bienala uživalo v raznolikem naboru umetnikov z vsega sveta. Močna osebnost direktorja Zorana Kržišnika je obstoječi format utrjevala in širila ter obdržala bienale pri življenju tudi po razpadu Jugoslavije in sredi osemdesetih celo osnovala novo, grafiki posvečeno institucijo (Mednarodni grafični likovni center), ki je še danes glavni producent in organizator grafičnega bienala. Ob prehodu v novo tisočletje je Kržišnik prepustil mesto mlajšim generacijam. Nasledila ga je Lilijana Štepančič, ki je dokončno uvedla koncept kurirane razstave in razširjeno definicijo grafičnega medija ter po skoraj petinširidesetih letih preoblikovala bienalski format v skladu s spremenjenimi geopolitičnimi razmerami in razvojem medija velike mednarodne umetnostne razstave. Radikalno spremembo in usmeritev bienala za prihodnost je načrtoval 25. bienale leta

2003, ki ga je kuriral Christophe Cherix, specialist za umetnost tiska šestdesetih in sedemdesetih let 20. stoletja. Razmnožena podoba je bila postavljena v širši družbeni, celo politični kontekst, ki se pojavlja kot knjiga umetnika, plakat, fotokopija, letak, umetniški časopis ... Naslednja dva bienala sta sledila omenjenim usmeritvam in multiplicirani podobi kot komunikacijskemu sredstvu. *Dogodek*, 29. grafični bienale, se je odrekel grafičnemu pedigreju in se osredotočil na umetniški dogodek. V času priprav na 30. grafični bienale se je utrdila strateška odločitev o vrnitvi k medijski specifičnosti, saj so možnosti grafike in umetniškega tiska v času kulturnega kapitalizma še kako relevantne. Dobesedno pred našimi očmi najmlajša generacija umetnikov (zrasla z internetom) ponovno odkriva umetniški in distribucijski potencial tradicionalnega tiska in knjige. *Prekinitev*, 30. grafični bienale, se je brez velikih besed vrnil k naravi grafičnih procesov in njihovemu vplivu na dela sodobne umetnosti. *Nad tabo/ti*, 31. grafični bienale, stoji na ramenih predhodnikov, preči zgodovino, generacije, grafiko, filozofijo, film, literaturo in nam govori o tem, da umetnost našega časa vibrira z vplivi preteklih umetnikov in umetnosti.

NEVENKA ŠIVAVEC
Direktorica Mednarodnega grafičnega likovnega centra

NAD TABO/TI
31. grafični bienale, Ljubljana

01	MGLC, Grad Tivoli, Pod turnom 3 Osrednja razstava
02	Jakopičovo sprehajališče Will Benedict, Asad Raza
03	Moderna galerija, Windscherjeva 2 Osrednja razstava
04	Galerija Kresija, Stritarjeva ulica 6 Bureau of Loose Associations predstavlja LUXUS (do 5. 10. 2015)
05	Mahrova hiša, Krekov trg 10 Braco Dimitrijević
06	Galerija Škuc, Stari trg 21 Becky Beasley (do 27. 9. 2015)
07	NUK, Turjaška 1 Becky Beasley (28. 8.-15. 9./23. 10.-30. 11.)
08	Galerija Jakopič, Slovenska cesta 9 Giles Round

09	Galerija Cankarjevega doma, Prešernova cesta 10 Maria Elena González, velika nagrada 30. grafičnega bienala (do 1. 11. 2015)
10	Tivolski forum Izobraževalni in javni bienalski program odprtih vrat v parku Tivoli. Razpored dogodkov na www.mglc-lj.si
11	Veleblagovnica NAMA, Tomšičeva ulica 1 Bienale v izlozbi

VZPOREDNE RAZSTAVE

12	NLB Galerija Avla, Trg republike 2 Ljubljanski grafični bienale skozi plakat
13	tipoRenesansa, Breg 22 Slepi material
14a	Pionirski dom – Center za kulturo mladih, Vilharjeva cesta 11 Ponovi pogled!
14b	Pionirski dom – Center za kulturo mladih, Art center, Komenskega 9 Ponovi pogled!

OSREDNJA RAZSTAVA 31. GRAFIČNEGA BIENALA

31.

grafični

bienale

OTVORITVENI

DNEVI

SOBOTA, 29. AVGUST

10.00–11.00
Bureau of Loose Associations
predstavlja *LUXUS:*
Še več agresivne nedolžnosti,
predstavitel z zajtrkom
Galerija Kresija

11.00–12.00
Becky Beasley:
Med spanjem rasteš,
 predstavitev z zajtrkom, pogovor z
 umetnico in vodstvo po razstavi
Galerija Škuc

12.00–16.00
AVA, mentor David Gothard:
Belo na belem
Kavarna Moderne galerije

16.00–18.00
Asad Raza, D. Graham
Burnett, Jeff Dolven:
Shema za šolo (2015)
Park Tivoli

18.00
Giles Round:
Ljubljana, 1955 (2015),
vključuje dela Cally Spooner, dela iz zbirke
in fotoarhiva Moderne galerije ter zbirke
MGLC, odprtje razstave s predstavitevijo
Galerija Jakopič

20.00
SONICA CLASSICS II:
Hildur Guðnadóttir, koncert na
splavu, predstavlja MoTA – Muzej
tranzitornih umetnosti
Ljubljana in nabrežje, med
Tromostovjem in Mesarskim mostom

NEDELJA, 30. AVGUST

14.00–18.00
AVA, mentor David Gothard:
Belo na belem
Kavarna Moderne galerije

19.00
María Elena González:
Serija govorica dreves, koncert
 Cankarjev dom, Dvorana Duše Počkaj

VSTOP NA DOGODKE JE PROST.

Ostali spremljevalni program 31. grafičnega bienala si oglejte na strani 10.

Radio Bienale

**V ČASU 31. GRAFIČNEGA BIENALA
ODDAJA SPLETNI RADIO BIENALE**

Radio Biale – radio z grafičnim
pridihom – je glasbena kulisa skladb, ki
so navdihovale na bienalu sodelujoče
umetnice in umetnike, posebej vplivale
nanje ali so jim preprosto všeč.

Radio Biale lahko poslušate med
28. 8. in 3. 12. v kavarni Caffe Biale
v Gradu Tivoli in na www.mgcl-lj.si
V sodelovanju z Radiem Terminal.

1. Ellen Cantor: *Miki in Mini sta bedna* (1997)
Uporabljeno z dovoljenjem Estate of Ellen Cantor

2. castillo/corrales:
piktogram iz *Družabno
življenje knjige* (2010)
Uporabljeno z
dovoljenjem
castillo/corrales
in Else Pragout

3. Andrew Hazewinkel
12 figur (po Niccolòju),
študije kolektivne
tesnobe. Detajl iz
instalacije, Firstdraft
Sydney 2014
Uporabljeno z
dovoljenjem umetnika

(THE SOCIAL LIFE OF THE BOOK)

NAD TABO

TI

31. grafični bienale v Ljubljani z naslovom *Nad tabo/ti* raziskuje družbenopolitične posebnosti, ki jih povezujemo z grafičnimi umetnostmi, še posebej v razmerju do reprodukcije, publicitete in skupnosti. Kot se spodobi za bienale, ki je kot prvi razstavljal dela v vseh grafičnih tehnikah, letošnja edicija vključuje litografijo, lesoreze velikih formatov, jedkanice, sitotiske, plakate in knjige umetnikov. Razstava poskuša razpresti pojmovanje grafičnih umetnosti onstran uveljavljenih opredelitev, v skladu s tem pa zajema denimo skulpturo, ki plava po reki skozi mesto, ulične svetilke v parku, kinetične stroje, izdelane na podlagi zgodovinske risbe, in eksperimentalne šolske programe.

Naslov razstave *Nad tabo/ti* se nanaša na nerazrešeno napetost med nasprotujočimi si identitetami, a hkrati nakazuje tudi na možnost sobivanja. Naslov, ki ga obenem razumemo kot grafično podobo in kot previden predlog, odraža našo željo, da razvijemo diskurz o nekaterih pomembnih značilnostih grafične umetnosti, kot so razširjanje, ponavljanje in distribucija. Unikadni predmeti in enoznačne naracije so tako na razstavi zastopani v veliko manjšem številu kot recimo faksimili, postopki zrcaljenja, prototipi, nepopolne kopije in nematerialne forme.

Osrednji del razstave prikazuje dela več kot 40 umetnikov, ki uporabljajo številne umetniške postopke in pristope, in vključuje dela, ki so ustvarjena posebej za biennale, starejša dela, oblikovanje razstave, primere ponovne uporabe in rekontekstualizacije materialov, strokovnih besedil in drugih artefaktov kot tudi predstavitve, ki so, razgibale dogajanje v galerijah in na ulicah mesta.

Osrednja razstava 31. grafičnega bienala v Ljubljani z naslovom *Nad tabo/ti*, ki jo kurira Nicola Lees z asistentkama Stello Bottai in Lauro McLean-Ferris, je v Moderni galeriji, v Mednarodnem grafičnem likovnem centru (MGLC), parku Tivoli, Galeriji Kresija, Narodni in univerzitetni knjižnici in Galeriji Jakopič. Samostojna razstava Becky Beasley, ki jo kurira Vladimir Vidmar, je v Galeriji Škuc, razstava nagrajenke 30. ljubljanskega bienala Marie Elene González, ki jo kurira Božidar Zrinski, je na ogled v Galeriji Cankarjevega doma.

NICOLA LEES
Kuratorka 31. grafičnega bienala v Ljubljani

MODERNA GALERIJA IN MGLC

Skupinska razstava predstavlja dela avtorjev: Reza Abdoh, Giorgio Andreotta Calò, AVA (Vanja Erjavec, Evelina Hägglund, Ana Jagodic, Zala Kobe, Nina Oblak, Gregor Rozman, Luka Savić in Sanja Vatić), Chris Beauregard, Will Benedict, Wolfgang Breuer, Andrea Büttner, Ellen Cantor, castillo/corrales, Declan Clarke, Mike Cooter, Qëndresë Dedra, Braco Dimitrijević, Shannon Ebner, Luka Frei, Enej Gala, Peter Gidal, Karpo Godina, David Gothard, Meta Grgurević, Andrew Hazewinkel, Stewart Home, Tom Humphreys, Ištvan Išt Huzjan, Sanya Kantarovsky, Aidan Koch, Gabriel Kuri, Adriana Lara, Hilary Lloyd, Goshka Macuga, David Maljković, Nick Mauss in Ken Okiishi, Oscar Murillo, Novi kolektivizm, Pilar Quinteros, Asad Raza, Josefine Reisch, Lili Reynaud-Dewar, Giles Round, Luka Savić, Thirteen Black Cats (Vic Brooks, Evan Calder Williams in Lucy Raven), Akram Zaatar, Phillip Zach

GALERIJA KRESIJA

Bureau of Loose Associations, pod vodstvom Michaela Wolińskiego, razstavlja zbirko slik poljskega kolektiva LUXUS, ki je leta 1993 naredil serijo stensil slik s podobo množično proizvedene plastične igrače, mačke, kot emblem postsovjetskega kapitalizma.

MAHROVA HIŠA

Med bienalom je v Ljubljani mogoče videti ogromna fotografska portreta anonimnih posameznikov iz mesta. Prvi je nameščen pred MGLC, drugi pa je na fasadi Mahrove hiše blizu Zmajskega mostu. To sta nova prispevka v zgodovinsko pomembni seriji *Casual Passenger-By (Naključni mimoidoči)*, ki jo Braco Dimitrijević ustvarja v mestih po vsej svetu že od leta 1969.

JAKOPIČEVA PROMENADA

Will Benedict na Plečnikovi promenadi v parku Tivoli razstavlja serijo 120 plakatov, s katerimi raziskuje načine, kako gledalci psihološko ponotranjijo in berejo podobe okolja, bodisi v emocionalnem ali političnem smislu bodisi kak drugače. Asad Raza je v projektu *Ni vzhoda ne zahoda* predružačili svetlike na Plečnikovi promenadi, ki v nočnem času brenala spominjajo na utripajoče lučke na obali, obzorju ali v mestu. Na koncu promenade je umetnik v sodelovanju z D. Grahamom Burnettom in Jeffom Dolvenom pripravil eksperimentalni projekt *Schema za šolo*.

GALERIJA JAKOPIČ

Giles Round v razstavi *Ljubljana, 1955* preoblikuje umetniška dela iz arhiva grafičnega bienniala. Razstava vključuje tudi zvočno delo umetnice Cally Spooner z naslovom *Vsesplošni ooooh*, ki obiskovalce vodi po razstavi. Sodelujoči umetniki: Cally Spooner. Zbirka Moderne galerije: Karel Appel, Jean-Michel Atlan, Roger Bissière, Victor Brauner, Beverloo Guillaume Corneille, Marcel Fiorini, Léon Gischia, Jean-Jacques de Grave, Friedensreich Hundertwasser, Roberto Matta, Jean Le Moal, Giorgio Morandi, Gino Severini, Gustave Singier, Zora Staack, Victor Vasarely, Emilio Vedova. Zbirka MGLC: Ay-O, Getulio Alviani, Max Bill, Elaine Breiger, Danilo Ječič, Andrej Jemec, Kimura Kosuke, Zdeněk Kučera, Lojze Logar, Peter Matthews, Ivan Picelj, Arthur Luiz Piza, France Rotar, Lojze Spacal, Tinca Stegovec, Emilio Vedova, Edvard Zajec, Karel Zelenko

**GALERIJA ŠKUC IN NARODNA IN
UNIVERZITETNA KNJIŽNICA**

Razstava Becky Beasley z naslovom *Med spanjem* rasteš, ki jo kurira Vladimir Vidmar, vključuje serijo tiskanih plakatov, s katerimi avtorica izpisuje ljubezensko zgodbo, vanjo pa vpleta podobne skulpture, ki jo je navdihnili delo Carla Mollina.

BECKY BEASLEY: MED SPANJEM RASTEŠ

Kurator: Vladimir Vidmar
Prizorišče: Galerija Škuc
28. avgust–27. september

Becky Beasley: *Walnut hand*, 2014, srebrni želatinasti print, 53,5 x 48 cm
Uporabljeno z dovoljenjem umetnice in Francesce Minimi, Milano

Podobno kot večina ostalih projektov angleške umetnice Becky Beasley tudi razstava v Galeriji Škuc (postavitev je del osrednje razstave 31. grafičnega bienala, v tem primeru pod kuratorsko taktirko Vladimirja Vidmarja) *Med spanjem rasteš* temelji na napetosti med podobo, objektom in jezikom.

Na pričujoči razstavi skozi metaforo spreminjanja letnih časov tematizira življenje, s poudarkom na materinstvu, seksualnosti in smrti. Premišljuje o kreaciji, rekreaciji in prokreaciji, česar se loteva skozi preplet različnih umetniških medijev in s sopostavitvijo svojih starih in novih del. Med zadnjimi je tudi premiera avtoričinega prvega videodela z naslovom *A Man Restores a Damaged Artwork*.

V galeriji visita tudi dve veliki fotografiji. Na prvi je podoba razkošnega listja fige v naravni velikosti, na drugi pa moške roke s parom orehov. Gre za umetniščini zgodnji deli iz obširne serije fotografij, naslovljenih *Fig Tree*, pretvorjenih tudi v knjižno obliko *Days of Life*, katere fragmente v tem primeru prepleta z avtobiografsko prozno pesnitvijo, v njej pa odseva svojo nosečnost in rojstvo sina.

Če nosečnost in materinstvo Becky Beasley zgosti znotraj meja in možnosti jezika ter razsekanih fotografskih podob, se razmerja s svojimi starši loti s seganjem v prostor,

čeprav v še bolj abstraktni obliki. V minimalistične strukture, podobne policam, z naslovom *Shelves for My Parents* prevaja dimenzije teles svoje mame in očeta. Ob delih iz lesa pa se ukvarja še z eno mislijo, in sicer o (ne)mogočih križanjih med življenjem in umetnostjo. A to niso edine skulpture v galeriji. Svoje k razmišljanju o cikličnosti in kreaciji, v skoraj meditativnem ritmu gibanja, prinašata ogromni vrteči se strukturi *Bearings and Given (Cock & Clam)*.

Del ljubljanske razstave je tudi delo *Flora, A Life*. Gre za stotine razglednic s fotografskimi podobami bujnega rastlinja, ki so na hrbtni strani opremljene z natančnimi botaničnimi podatki. Listje, tako tisto v razstavljenih knjigah kot na fotografijah, predlaga abstrahirano naravo kot način razmišljanja o času in prostoru, skozi dimenzije ponavljajočega se, seksualnosti in družine.

Občutek, ki gledalca pogoltne že ob vstopu na razstavo, kot zapiše njen kurator, je tako napetost med domačim in strašljivim, kot da bi »najintimnejše v nas oddajalo nelagodno tujost, vznemirjujočo prosojnost,«
nanašajoč se na odpiranje dvoumnih prostorov seksualnosti in smrti, materinstva in rojstva, drugosti in bližine.

GILES ROUND: LJUBLJANA, 1955

Prizorišče: Jakopičeva galerija
28. avgust–3. december

Giles Round: *1957 (2015)*
Z dovoljenjem umetnika in Moderne galerije

Umetnik Giles Round je na povabilo 31. grafičnega bienala v Ljubljani zasnoval umetniško interpretacijo zgodovine tega umetnostnega dogodka, ki je svojo prvo razstavo doživel leta 1955 v Ljubljani. Od tod tudi naslov postavitve v Galeriji Jakopič.

Interpretacije preteklosti se je avtor lotil skozi zavedanje, da ljubljanski bienale ni le ena najstarejših grafičnih prireditev na svetu, temveč je tudi prvi, ki je razstavljal dela ne glede na grafično tehniko. Iz zbirke Mednarodnega grafičnega likovnega centra in Moderne galerije je izbral arhivska dela, ki so nastala med letoma 1955 in 1999.

S svojevrstnimi posegi se je nato poigral s konvencijami, zajetimi v opisih del, tipografijah naslovov in postavitvah celotnih razstav.

Galerijski prostor je razmejil z mehko arhitekturno strukturo, na kateri so natisnjene fotografije tehničnih delavcev, ki so postavljali razstavo leta 1969. Pred te povečane, zamolke posnetke je avtor s pomočjo aluminijastih žic obesil svoj izbor grafik iz omenjenih zbirk.

Fotografiral je tudi arhivski posnetek razstave leta 1965, na robu katerega lahko zagledamo

avtorjevo roko (oblečeno v bombažno rokavico) pa tudi odsev njegovega obraza. Na originalni fotografiji iz leta 1965 je v steklo uokvirjene grafike prav tako, a po naključju ujet odsev fotografa, ki je razstavo dokumentiral. Podoba se tako najprej pojavi na posnetku, nato pa še na svetlejšem sitotisku, ki ga zabrisuje popačen faksimile Rauschenbergove litografije *Nezgoda* (1963).

Drugo delo, kjer umetnik prav tako uporabi postopek prilaščanja, je *To je stara zgodba ... Ne bom je povedal znova!!!* (2015) in je razstavljeno v Galeriji Jakopič in Moderni galeriji. Na stene pritrjeni plakati se navezujejo na delo iz leta 1975, ki ga avtor reproducira v napačnem formatu, hkrati pa ustvari tudi litografijo. Stavek: »To je stara zgodba ...«
dopolni še jezen vzklík: »Ne bom je povedal znova!!!«

Konvencionalne oznake, ki obiskovalca vodijo po razstavah, so v tem primeru prevedene v zvočno delo. Ogled postavitve tako poteka ob vokalni spremljavi Cally Spooner, ki z glasom morske deklice zapoje kompozicijo iz istoimenske instalacije *Vsesplošni oohh (The Overall Oooh)* (2013–2014).

IZBRANA DELA UMETNIC IN IZ BIENALNE ZBRKE MEDNARODNEGA GRAFIČNEGA LIKOVNEGA CENTRA:

Ay-O, Getulio Alviani, Max Bill, Elaine Breiger, Danilo Jejčič, Andrej Jemec, Kimura Kosuke, Zdeněk Kučera, Lojze Logar, Peter Matthews, Ivan Picelj, Arthur Luiz Piza, France Rotar, Lojze Spacal, Tinca Stegovec, Emilio Vedova, Edvard Zajec, Karel Zelenko

IZBRANA DELA UMETNIC IN UMETNIKOV IZ BIENALNE ZBRKE MODERNE GALERIJE:

Karel Appel, Jean-Michel Atlan, Roger Bissière, Victor Brauner, Beverloo Guillaume Corneille, Marcel Fiorini, Léon Gischia, Jean-Jacques de Grave, Friedensreich Hundertwasser, Roberto Matta, Jean Le Moal, Giorgio Morandi, Gino Severini, Gustave Singier, Zora Staack, Victor Vasarely, Emilio Vedova

MEDNARODNI GRAFIČNI LIKOVNI CENTER, Pod turnom 3
Osrednja razstava 31. grafičnega bienala: *Nad tabo/ti*
28. avgust–3. december
Odpiralni čas: od torka do nedelje, od 10. do 18. ure
Vstopnina: bienalska vstopnica

MODERNA GALERIJA, Windischerjeva 2
Osrednja razstava 31. grafičnega bienala: *Nad tabo/ti*
28. avgust–3. december
Odpiralni čas: od torka do nedelje, od 10. do 18. ure
Vstopnina: bienalska vstopnica

JAKOPIČEVO SPREHAJALIŠČE
Osrednja razstava 31. grafičnega bienala: *Nad tabo/ti*
28. avgust–3. december

GALERIJA KRESIJA, Stritarjeva ulica 6
Osrednja razstava 31. grafičnega bienala: *Nad tabo/ti*
28. avgust–15. oktober
Odpiralni čas: od ponedeljka do petka, od 10. do 18. ure, sobota od 10. do 14. ure, nedelja od 10. do 13. ure
Vstopnina: prost vstop

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA, Turjaška 1
Osrednja razstava 31. grafičnega bienala: *Nad tabo/ti*
28. avgust–15. september in 23. oktober–30. november
Odpiralni čas: od ponedeljka do petka, od 8. do 20. ure, sobota od 8. do 17. ure (razen 29. avgust do 18. ure)
Vstopnina: prost vstop

GALERIJA ŠKUC, Stari trg 2
Becky Beasley: *Med spanjem rasteš*, del osrednje razstave 31. grafičnega bienala
28. avgust–27. september
Odpiralni čas: od torka do nedelje, od 12. do 20. ure
Vstopnina: prost vstop

MAHROVA HIŠA, Krekov trg 10
Osrednja razstava 31. grafičnega bienala: *Nad tabo/ti* (fasada)
28. avgust–3. december

VELIKA NAGRADA 31. GRAFIČNEGA BIENALA

Grafični bienale je že od vsega začetka razstava, ki jo ocenjuje žirija. Velika nagrada bienala je postala pravicata institucija in se ohranila do danes, zato bo strokovna žirija tudi letos izbrala nagrajenca. Nagrajenka oziroma nagrajenec se tradicionalno predstavi na naslednjem bienalu z veliko samostojno razstavo.

Žirijo 31. grafičnega bienala sestavljajo: Adam Budak, Alessandro Rabottini, Emily King, Rafal Niemojewski in Breda Kolar Sluga. Člani se bodo sestajali med bienalom, nagrajenka oziroma nagrajenec pa bo razglašen ob koncu bienala.

GALERIJA JAKOPIČ, Slovenska cesta 9
Giles Round: *Ljubljana, 1955*, del osrednje razstave 31. grafičnega bienala
28. avgust–3. december
Odpiralni čas: od torka do nedelje, od 10. do 18. ure
Vstopnina: bienalska vstopnica

GALERIJA CANKARJEVEGA DOMA, Prešernova cesta 10
María Elena González: *Serija govorica dreves*, razstava nagrajenke 30. grafičnega bienala
28. avgust–1. november
Odpiralni čas: od torka do sobote, od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 10. do 14. ure
Vstopnina: bienalska vstopnica

NLB GALERIJA AVLA, Trg republike 2
Ljubljanski grafični bienale skozi plakat, vzporedna razstava 31. grafičnega bienala
6. avgust–3. december
Odpiralni čas: od ponedeljka do petka, od 8. do 18. ure
Vstopnina: vstop prost

PIONIRSKI DOM – Center za kulturo mladih, Vilharjeva cesta 11, in ART CENTER, Komenskega 9
Ponovi pogled!: *Otroška grafična dela iz arhiva Pionirskega doma*, vzporedna razstava 31. grafičnega bienala
4. november–3. december
Odpiralni čas: Pionirski dom: od ponedeljka do četrтка, od 15. do 19. ure; Art center: od ponedeljka do petka, od 15. do 19. ure
Vstopnina: prost vstop

STUDIO tipoRenesansa, Breg 22
Slepi material, vzporedna razstava 31. grafičnega bienala
28. avgust–28. september
Odpiralni čas: ponedeljek od 9. do 12. ure, od torka do petka od 9. do 12. ure in med 16. in 20. uro, sobota od 10. do 13. ure in med 16. in 20. uro, nedelja od 10. do 13. ure
Vstopnina: prost vstop

VSTOPNINA:

INDIVIDUALNA VSTOPNICA (vključuje ogled vseh razstav z vstopnino): 10€

VSTOPNICA S POPUSTOM ICOM, AICA, SMD, za dijake, študente, upokoјence (vključuje ogled vseh razstav z vstopnino): 6€

DRUŽINSKA VSTOPNICA (vključuje ogled vseh razstav z vstopnino): 15€

ŠOLSKÉ SKUPINE Z VODSTVOM (vključuje ogled vseh razstav z vstopnino): 6€

SKUPINE (najmanj 15 oseb) Z VODSTVOM (vključuje ogled vseh razstav z vstopnino): 8€

BREZPLAČNA VSTOPNICA predšolski otroci, obiskovalci s posebnimi potrebami, Prijatelji bienala, abonma KUL, turistična kartica URBANA, novinarji, CIMAM, Biennial Foundation

STRANKE NLB, d. d. (vključuje ogled vseh razstav z vstopnino): pri nakupu vstopnice imajo 30 % popusta, ki se prizna na blagajni MGLC.

IMETNIKI NAMINE KARTICE ZVESTOBE (vključuje ogled vseh razstav z vstopnino): pri nakupu vstopnice imajo 20 % popusta, ki se prizna na blagajni MGLC.

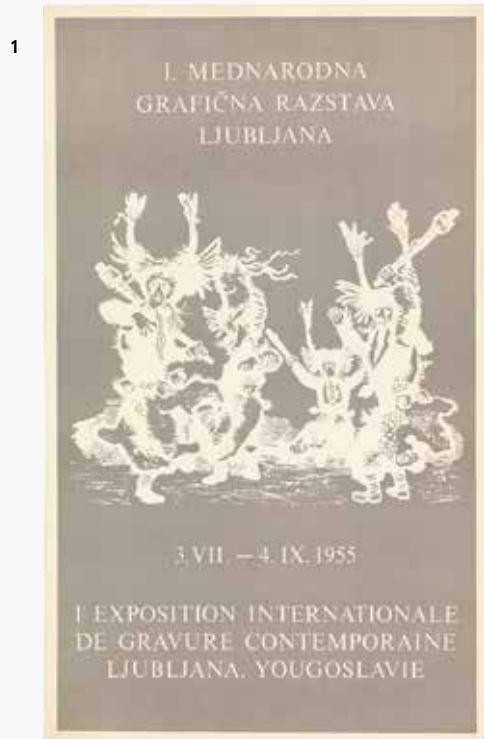
KRATKI VODIČ

Slovensko-angleški barvno ilustrirani vodič je celovit pregled razstavljalóh umetnic, umetnikov, skupin in projektov 31. grafičnega bienala. 156 strani. Cena: 20 EUR. Naročila: 01/2413 808, petra.klucar@mglc-lj.si

LJUBLJANSKI GRAFIČNI BIENALE SKOZI PLAKAT

Prizorišče: NLB Galerija Avla
6. avgust–3. december

- 1 France Mihelič, I. mednarodna grafična razstava, 1955, plakat. Foto: Arhiv MGLC
2 Ivan Picelj, V. mednarodna grafična razstava, 1963, plakat. Foto: Arhiv MGLC

Plakat je bil vse od začetka pomemben spremljevalec ljubljanskega grafičnega bienala. Čeprav se je s prihodom številnih drugih nosilcev sporočil sčasoma spremenila njegova vloga, v nasprotju z njegovo nekdanjo komunikacijsko vrednostjo je danes v ospredju predvsem kulturnozgodovinska, celo zbirateljska, pa se mu organizatorji grafičnega bienala tudi v sodobnosti niso odpovedali.

V zgodovini tega ljubljanskega mednarodnega umetnostnega dogodka je tako nastala pomembna zbirka plakatov. Prvi so nastajali v 50. in 60. letih prejšnjega stoletja, v obdobju, ki velja za razcvet grafičnega oblikovanja pri nas; to je bilo podobno kot slovenska grafika v glavnem toku evropskega dogajanja.

Pri čemer pogled nazaj skozi bienalski arhiv – zbirko plakatov, predstavljenih na razstavi pod naslovom *Ljubljanski grafični bienale skozi plakat*, ne omogoča le pregled slovenskega grafičnega oblikovanja, temveč se na površinah te najstarejše oblike vizualne komunikacije razpirajo tudi zgodovinski razvoj bienalne prireditve, vizualne krajine različnih obdobj in izhodišča za interpretacije kulturnozgodovinskih dogodkov.

Plakati in katalogi so bili od začetka del bienala
Letos mineva šestdeset let od I. mednarodne grafične razstave v Ljubljani, nastale v organizaciji devetčlanskega organizacijskega odbora, ki mu je predsedoval dr. France Stele, njegov tajnik je bil Zoran Kržišnik, kasneje dolgoletni vodja grafičnega bienala in ustanovitelj Mednarodnega grafičnega likovnega centra.

Kot pričajo zapisniki organizacijskega odbora, so že prav na začetku načrtovanja razstave, poleg njene strukture in okvira, dorekli tudi obseg spremljajočih vizualnih komunikacij. Že na drugi seji odbora so sklenili, da bosta dogodek spremljala dvojezični katalog in plakat.

Delo pri plakatu je sprva prevzel Riko Debenjak, za vodilno grafiko prvega bienala je bil izbran lesorez *Kurenti* Franceta Miheliča in je bil natisnjen v 500 izvodih. Na naslovnico kataloga pa je po spletu okoliščin našla pot grafika Pabla Picassa. Dela španskega umetnika so namreč na razstavo prispela v zadnjem trenutku, ko je bil katalog že postavljen in v tisku, zato se je odbor odločil, da eno reprodukcijo Picassove grafike postavi na naslovnico, ki je bila sprva namenjena grafiki Mihe Maleša.

Zapis je povzetek spremnega besedila ob razstavi bienalnih plakatov muzejske svetovalke mag. Brede Škrjanec iz Mednarodnega grafičnega likovnega centra.

Od reprodukcije umetniškega dela na plakatu do celostne podobe bienala

Od I. do VIII. mednarodne grafične razstave je izbor plakata temeljil na pozivu umetnikom, ki so pripravljali predloge. Prelom s tem načinom je verjetno sprožil plakat Ivana Piclja za V. mednarodno grafično razstavo, ki je izstopal zato, ker ni šlo več za reprodukcijo umetniškega dela z dodano izbrano tipografijo črk, temveč za sodobno grafično oblikovanje vizualne komunikacije umetniškega dogodka.

Leto kasneje je odbor k sodelovanju povabil Jožeta Brumna, ki je o vizualni podobi celotnega dogodka razmišljal celostno in oblikoval plakat in naslovnico kataloga bienala (z reprodukcijo Rika Debenjaka), izdelal pa je tudi logotip, ki ga je oprl na predhodne Picljeve plakate.

Od leta 1969 sta plakat in platnica kataloga predstavljala del celostne podobe bienala, skoraj vedno pa je ta imela za podlago konkretno umetniško grafiko, po letu 1975 pa grafiko enega od nagrajenih umetnikov predhodnega bienala. Tako so bile podlage za bienalske plakate po letu 1971 grafike Janeza Bernika, Adriane Maraž, Tetsuya Node, Andreja Jemca, Lojzeta Logarja, Dana Alisona, Güntherja Ueckerja in drugih.

To prakso so opustili v novem tisočletju, s 24. mednarodnim grafičnim bienalom, ki je prinesel prevetritev dogodka, vnesel pa je tudi nove promocijske prijeme, del katerih je bila tudi obravnava njegove celostne podobe. Tako kot konceptualna drugačnost vsakega izmed prihodnjih bienalov je postala stalnica tudi vsakokratna nova celostna podoba bienala, pod katero se je vedno podpisal drug oblikovalec ali oblikovalska skupina, s poudarkom na popolni svobodi uporabe vizualij. Umetniška grafika kot podlaga za vizualno komunikacijo je tako izginila s plakata, nadomestili so jo grafični elementi, ki oblikujejo celostno podobo vsakega izmed bienalov posebej.

Na razstavi *Slepi material* v studiu tipoRenesansa (na fotografiji) je predstavljen izbor plakatov eksperimentalne tipografije, ročno natisnjenih v tehniki visokega tiska. Foto: Marko Drpič

SLEPI MATERIAL

Prizorišče: tipoRenesansa,
studio za visoki tisk
28. avgust–28. september

Na razstavi *Slepi material* je predstavljen izbor plakatov eksperimentalne tipografije, ročno natisnjenih v tehniki visokega tiska. Uporabili so izvirni črkovni in grafični material studia tipoRenesansa, svinčene, lesene in plastične črke ter raznovrstne najdene predmete (od različnih kovinskih odrezkov do ključev) in strojne elemente, ki so v tem primeru postali grafični material.

Mrežno kompozicijo razstavljenih plakatov zaznamuje tudi svinčeno gradivo, ki ga pri visokem tisku uporabljajo za določanje razmikov med črkami, vrsticami in poglavji. To orodje se praviloma ne odtisne, ker je nižje od črk, zato so ga stavci poimenovali slepi material. Gre torej za sicer nevidni element visokega tiska, ki je v tem kontekstu dobil svojo vizualno vlogo.

Aleš Hafner (18 let),
Avtoportret, 1975,
linorez, foto: Arhiv
Pionirskega doma

PONOVI POGLED!**Otroška grafična dela iz arhiva Pionirskega doma**

Prizorišči: Pionirski dom – Center
za kulturo mladih in Art center
4. november–3. december

Pionirski dom – Center za kulturo mladih iz Ljubljane že leta spodbuja likovno ustvarjalnost otrok in mladih ter skrbi za njihovo spoznavanje likovnih tehnik. Delavnice organizira v svojih kiparskih, kiparskih in grafičnih ateljejih.

V centru tako hranijo obsežen grafični arhiv z nekaj tisoč grafičnimi matricami in odtisi, ki so nastali pod mentorstvom vidnih slovenskih likovnikov, med katerimi so bili Drago Hrvacki, Bogdan Borčič, Tinca Stegovec, Alenka Gerlovič, Lado Pengov idr.

Na razstavi, ki spremlja letošnji grafični bienale, so zajeta dela, ki so nastala med 60. in 90. leti prejšnjega stoletja. Predstavljene grafike in grafični predlogi odsevajo tehnično znanje in žanrsko ustvarjalno pestrost otrok. Na postavitvi bo tako lahko marsikdo, ki je v Pionirskem domu nekoč obiskoval likovne delavnice, morda zagledal tudi svojo delo.

MARÍA ELENA GONZÁLEZ
SERIJA GOVORICA DREVES

Kurator: Božidar Zrinski
Prizorišče: Galerija Cankarjevega doma
28. avgust–1. november

María Elena González je dobitnica osrednje nagrade grand prix za delo *Serija Govorica dreves*, razstavljeno na 30. grafičnem bienalu v Ljubljani leta 2013. Na samostojni razstavi v Galeriji Cankarjevega doma bo nagrajeno serijo dopolnila z najnovejšo produkcijo, narejeno posebej za postavitev v Ljubljani.

María Elena González, kubanska umetnica, ki živi in dela med New Yorkom in Baslom, je v osnovi kiparka, ki pa svoje projekte na inovativen način širi tudi v polje grafike, komponiranje glasbe in performansa. Razstava z naslovom *Serija Govorica dreves* izhaja iz avtoričinega navdiha ob srečanju s padlo brezo v gozdu v bližini poletne umetniške kolonije, ki jo prireja The Skowhegan School of Painting & Sculpture.

Pogled na brazdaste vzorce na lubju breze je umetnico spomnil na zvok klavirske

skladbe. Vprašala se je, kako zveni drevo. Potrebovala je sedem let, da je konkretni vizualni zapis pretvorila v zvok.

Lubje breze je sploščila, iz tega pa izdelala radiranke in risbe, brazdaste vzorce je skenirala in jih dala lasersko zarezati v zavitke za mehanični klavir (pianolo).

Na ljubljanski razstavi bodo na ogled najnovejše risbe, radiranke, grafike, videoprojekcija in zavitki za mehanični klavir, ki razkrivajo umetniški postopek in fascinacijo nad oblikami, s katerimi se je umetnica srečala v naravi. Razstavo spremljata glasbena dogodka, na katerih bo mogoče poslušati in slišati glasbo brezovih drevcev; partiture, ki so polne fraziranja, polifonije in ritmov, presenetljivo sodobnih za današnji čas.

Umetnica María Elena González tako v svojem projektu ne nagovarja samo sinestezije čutnega sveta, temveč poudarja tudi vzpostavljena razmerja med kulturo in naravo ter njenimi tehnološkimi razširitvami, spoji in uresničitvami, v katere pa vnaša avtorski vidik in prijeme.

1 Brez naslova [Untitled], 2012
Brezovo lubje, marker Sharpie
črnilo, lepenka, lepilni trak
86,4 x 100,3 cm
Uporabljeno z dovoljenjem umetnice

SPREMLJEVALNI PROGRAM RAZSTAVE, KONCERTNA DOGODKA:

29. avgust ob 19. uri, Dvorana Duše Počkaj
27. oktober ob 18. uri, Dvorana Duše Počkaj

Na pianoli se bosta predvajali dve skladbi Marie Elene González, s pianolo bo rokoval vsestranski slovenski glasbenik Boštjan Gombač. Skladbi sta del umetniškega projekta *Serija govorica dreves* in sta nastali, ko je umetnica vzorce lubja padle breze skenirala in jih digitalno prevedla in zarezala v zvitek za mehanični klavir.

SPREMLJEVALNI PROGRAM

TIVOLSKI FORUM – DOGODKI

Tivolski forum je izobraževalni in javni program odprtih vrat, ki poteka v parku Tivoli, v bienalskem kontejnerju MOTO v neposredni bližini Mednarodnega grafičnega likovnega centra (Grad Tivoli). MOTO je odprt v času dogodkov in ob lepem vremenu vsak vikend od 10. do 18. ure.

MOTO pogovor

Torek, 15. september ob 17. uri
MOTO je bil zasnovan kot projekt in objekt-kontejner v okviru Dostopnega življenja na BIO 50. Je avtorsko delo skupine ustvarjalcev: Mika Cimolini, Uroš Babnik, Aleš Ogorevc, Adrian Friend, Lee Ivett, Staša Dabič Perica. Pogovor z ustvarjalci in njihovimi gosti bo tematiziral možnosti ustvarjalnih rab javnega prostora (koncept Mika Cimolini).

Knjižnica pod krošnjami na obisku

na Grafičnem bienalu

Sobota, 12. september, med 10. in 18. uro
Sobota, 19. september, med 10. in 18. uro
Sobota, 3. oktober, med 10. in 18. uro
K bralni dejavnosti v MOTO vabita Knjižnica pod krošnjami in Knjižnica MGLC. Producent Knjižnice pod krošnjami je Divja misel, v sodelovanju z Vodnikovo domačijo Šiška.

Kulturna soseska Tivoli

V četrtek, 17. septembra, ob 18. uri, bo pred MGLC potekala slavnostna otvoritev soseske, obhod po ustanovah in zaključek s koncertom v prostorih DSP ob 20. uri. Novoustanovljeno sosesko predstavljajo: Društvo slovenskih pisateljev (DSP), Narodni muzej Slovenije, Narodna galerija, Moderna galerija, Prirodoslovni muzej Slovenije, SNG Opera in balet Ljubljana, MGLC.

Vreme je lahko tudi pasje

Sobota, 3. oktober ob 16. uri
Ogled bienalskega dela razstave na Jakopičevem sprehajališču za sprehajalce s štirinožnimi prijatelji, v sodelovanju s kinologi.

Tivoli, neznan zgodovina

Nedelja, 11. oktober, med 14.30 in 15. uro
Park Tivoli predstavi mag. Darja Pergovnik z Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Seminarji ASU

Torek, 13. oktober, ob 17. uri
Torek, 10. november, ob 17. uri
Kritično premišljevanje o raznolikih praksah in strategijah sodobne umetnosti v lokalnem prostoru v okviru projekta *Prostori in prakse sodobne umetnosti* društva Galerija Boks. Seminarje organizira ŠUM – revija za kritiko in teorijo sodobne umetnosti.

shirting O6

Predstavitve projekta
Otvoritev: četrtek, 15. oktober, na ogled do nedelje 25. oktobra
shirting je nov model oblačenja, ki predstavlja alternativo prevladujočemu modnemu sistemu ter izpostavlja odgovornost, povezovanje in kreativnost vseh vključenih akterjev. Projekt se razvija skozi posamezne edicije. Šesta po vrsti – *shirting O6* – povezuje oblikovanje in umetnost. V proces so vključeni slovenski modni oblikovalci in umetniki, ki sodelujejo na letošnjem grafičnem bienalu ali so sodelovali na prejšnjih. Njihova umetniška dela so kot navdih za grafično podobo oblačil. Vsak izmed sodelujočih modnih oblikovalcev je tako zasnoval unikatno srajco z motivom izbranega umetniškega dela, ki jo bo kot prvi uporabnik nosil na otvoritvenem dogodku. Sodelujoči: Jelena in Svetlana Proković (JSP), Tanja Zorn Grželj, Ana Jelinič, Nika Ravnik (niOka), Maja Štamol in Elena Fajt.

Ženske z nitjo roki

Delavnica in razstava, izvaja Oloop
Delavnica: torek, 10. november, od 18. do 21. ure, razstava je na ogled do nedelje 15. novembra
Delavnica ročnega vezanja, na kateri bodo za podlago služili motivi golega ženskega telesa z grafik Petre Varl. Udeleženci jih bodo s pomočjo osebnih spominov nadgradili in lastne umetnine.

Grafični bienale, Bienale neodvisnih

in Endless Editions

Face-To-Face: Blind Date

Delavnica in predstavitev rezultatov: od četrтка do nedelje, 12.–15. november, Kino Šiška
Predstavitve umetniške knjige projekta in del Endless Editions: torek, 24. november, MGLC/MOTO
Kreativna izmenjava med umetniki in oblikovalci iz New York Cityja in Ljubljane v obliki tridnevne delavnice v Kinu Šiška v Ljubljani in Endless Editions v New York; z gosti s finskega kolektiva Sanakuva Lahti. Za prijave spremljajte *bienaleneodvisnih* na FB.

TIVOLSKI FORUM – DELAVNICE

Tivoli: Delavnica pikselacije

Sreda, 23. september, med 16. in 18. uro
Ustvarjanje animacij v tehniki pikselacije; kulisa za animacije bosta park Tivoli in razstava v Jakopičevem sprehajališču. Izvaja vzgojno-izobraževalni program animiranega filma Slon Animateka.

Promenada: DIY – Do It Yourself! – Naredi sam!

Sreda, 7. oktober, med 10. in 12. uro, med 16. in 18. uro
Vodi umetniška skupina BridA/Sendi Mango, Jurij Pavlica, Tom Kerševan
Provokativna, proaktivna, rekreativna enodnevna izdelava promenade na Promenadi!

Srečanje pogledov

Sreda, 28. oktober, med 11. in 16. uro
Četrtek, 29. oktober, med 11. in 14. uro
Obvezne prijave na lili.sturm@mglc-lj.si
Kaj, kako, na kakšen način sploh vidimo. Delavnico raziskovanja pogleda vodi Neža Knez, podiplomska študentka ALUO, ki intenzivno raziskuje naše zaznavanje skozi različna čutila.

Gledališko-gibalna interakcija

Sreda, 18. november, med 16.30 in 17.30 uro
Gostujoča delavnica Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih ob spremljevalni razstavi bienala *Ponovi pogled!*

Bienalski strip v tisk!

Ob sobotah: 21. november, 28. november, 5. december, med 10. in 16. uro
Obvezne prijave na lili.sturm@mglc-lj.si
Delavnica risanja in tiskanja bienalskega stripa z mentorji: David Krančan in Andrej Štular (strip), Slavko Pavlin (tisk). V sodelovanju s Stripburger/Forum Ljubljana.

TIVOLSKI FORUM – PROGRAM ZA OTROKE IN DRUŽINE

Bienalski dopoldnevi za malčke in mamicke ter skupine otrok iz vrtcev
Vsak petek v času bienala od 10. do 12. ure (za skupine tudi po dogovoru)

Sobotnice

Delavnice za otroke in družine vabijo v park na ustvarjanje in likovne igre:
Sobota, 5. september, med 11. in 13. uro
Sobota, 26. september, med 11. in 15. uro
Sobota, 10. oktober, med 11. in 15. uro
Risarsko-slikarski laboratorij ali Leteče slike, Obris, Kreacije, Reliefne risbe, Ujeto risanje in Trganke. Izvaja skupinica Reciklarji (Primož Seliškar in Urša Steiner).

Kulturna soseska Tivoli

Četrtek, 17. september,

od 10. do 11. ure

Bienalska delavnica za otroke.

Z igro do dediščine

Delavnice za skupine:
od torka do petka, 6.–9. oktober, med 10. in 12. uro
Družinska delavnica: sobota, 10. oktober, med 11. in 15. uro
Prijave na lili.sturm@mglc-lj.si
Program delavnic za organizirane skupine otrok iz vrtcev v Tednu otroka.

BIENALSKO VODSTVO

JAVNO VODSTVO

Vsako nedeljo, med 15. in 17.30 uro
Spremljavo tolmača za gluhe vsako zadnjo nedeljo v mesecu: 27. september, 25. oktober, 29. november
Vodstvo poteka po osrednji razstavi 31. grafičnega bienala *Nad tabo/ti*. Zbirno mesto pred MGLC, ogled razstave v MGLC, sledijo sprehod skozi Jakopičevo sprehajališče ter ogled razstave v Moderni galeriji (ob 16. uri) in Galeriji Jakopič (ob 17. uri).

Torek, 20. oktober, med 16. in 17.30:

Miran Mohar, vizualni likovni umetnik in prodekan Akademije za vizualne umetnosti AVA

Torek, 17. november, med 16.30 in 18. uro:

Mitja Velikonja, profesor kulturologije na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, ter Sandi Abram, kulturni antropolog

Praznujemo 60 let

Ljubljanskega grafičnega bienala

Četrtek, 1. oktober, med 16. in 18. uro
Brezplačno vodstvo v okviru Dnevo evropske kulturne dediščine 2015 in za udeležence Festivala za tretje življenjsko obdobje.

Zaključno vodstvo po 31. grafičnem bienalu

Četrtek, 3. december (Ta veseli dan kulture), med 17. in 20. uro
Po razstavi vodi Nevenka Šivavec, direktorica MGLC.
Sledi zaključek 31. grafičnega bienala z razglasitvijo prejemnikov nagrade občinstva.

NA BIENALSKIH RAZSTAVIŠČIH

MGLC

Literarni večer: *Listi z roba*, 2015

Četrtek, 10. september, ob 17. uri
Noviteta založbe Mladinska knjiga je korespondenca med Izidorjem Cankarjem in Venom Pilonom, dopolnjena z esejji Alenke Puhar in Irene Mislej. Na literarnem večeru sodelujeta Alenka Puhar in Irene Mislej, moderira urednica Nela Malečkar.

Nad tabo/ti, seminar

Petek, 27. november, med 10. in 16. uro
Seminar raziskuje teme osrednje razstave 31. grafičnega bienala *Nad tabo/ti*.

Predavalnica MGLC:

V času 31. grafičnega bienala, od torka do nedelje
Asad Raza: *Shema za šolo (2015)*
Začasna eksperimentalna šola je potekala štirinajst dni pred otvoritvijo 31. grafičnega bienala v MGLC in v parku Tivoli. Skupina mladih udeležencev v času bienala izvede serijo intervencij in dogodkov.

Moderna galerija

Torek, 29. september, ob 17. uri
Četrtek, 12. november, ob 17. uri
Naprej v preteklost: o nastanku in razvoju mednarodnega grafičnega bienala, vodi dr. Marko Jenko; istočasno potekajo delavnice animacije za otroke.

Kavarna Moderne galerije

Od torka do nedelje:
20.–25. oktober in 17.–22. november
AVA (Zala Kobe, Vanja Erjavec, Ana Jagodic, Nina Oblak, Sanja Vatič, Evelina Hägglund, Gregor Rozman, Luka Savič): *Belo na belem*
Serije umetniških dogodkov mladega kolektiva z Akademije AVA.

Galerija Kresija

Četrtek, 24. september, ob 17. uri
Sreda, 30. september, ob 17. uri
Torek, 6. oktober, ob 17. uri
Torek, 13. oktober, ob 17. uri
Prijave na ksudec@gmail.com, galerija@ljubljana.si, www.so-delujem.com
Bureau of Loose Associations:
Še več agresivne nedolžnosti
Performativno poustvarjalno vodstvo po razstavi izvaja Skupina Ustvarjalne Pisarne Sodelujem. Primerno za slepe in slabovidne; k udeležbi vabljeni tudi videči.

Galerija Škuc

Sreda, 9. september, ob 17. uri
Sreda, 16. september, ob 17. uri
Becky Beasley: *Med spanjem rasteš*
Po razstavi vodi kurator Vladimir Vidmar.

Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK)

Petek, 23. oktober, ob 14. uri
Četrtek, 26. november, ob 17. uri
Vodeni ogled bienalske razstave (Becky Beasley) in hkrati tudi Narodne in univerzitetne knjižnice.

Cankarjev dom:

Galerija CD in Dvorana Duše Počkaj

Torek, 27. oktober:
Ob 17. uri: vodstvo po razstavi Marija Elena González: *Serija Govorica dreves*, vodi kurator Božidar Zrinski
Ob 18. uri: koncert v okviru razstave, izvaja Boštjan Gombač

Izložba veleblagovnice Nama

Četrtek, 8. oktober, med 10. in 11. uro
ter med 17. in 18. uro
Delavnica šablonskega sitotiska, izvaja tiskarski mojster Slavko Pavlin.

NLB Galerija Avla

Torek, 1. december, ob 17. uri
Razstavo *Ljubljanski grafični bienale skozi plakat* predstavi muzejska svetovalka mag. Breda Škrjanec.

Vsak človek ...

Vse, kar delamo, delamo za dobro ljudi.

Kakovost je temelj naše predanosti bolnikom in našega odnosa do zdravlja. Naše delovanje temelji na dolgoletnem znanju in izkušnjah, medsebojnem zaupanju, vključevanju in spoštovanju različnosti ter na najvišjih etičnih vrednotah.

Stalna vlaganja v raziskave, inovacije in napredek proizvodnje omogočajo, da doma in po svetu ponujamo visoko-kakovostna, varna ter cenovno dostopna

zdravila. Z dolgoročno načrtovanim razvojem zagotavljamo pogoje za nova delovna mesta in izobraževanje ter napredovanje strokovnjakov v vrhunske znanstvenike.

Kot odgovoren delodajalec skrbimo za razvoj zaposlenih, odgovoren odnos z lokalnimi skupnostmi ter trajnostni razvoj okolja.

Lek je cenjen član skupine Sandoz, vodilne svetovne družbe v hitrorastoči generični farmacevtski industriji.

je dragocen.

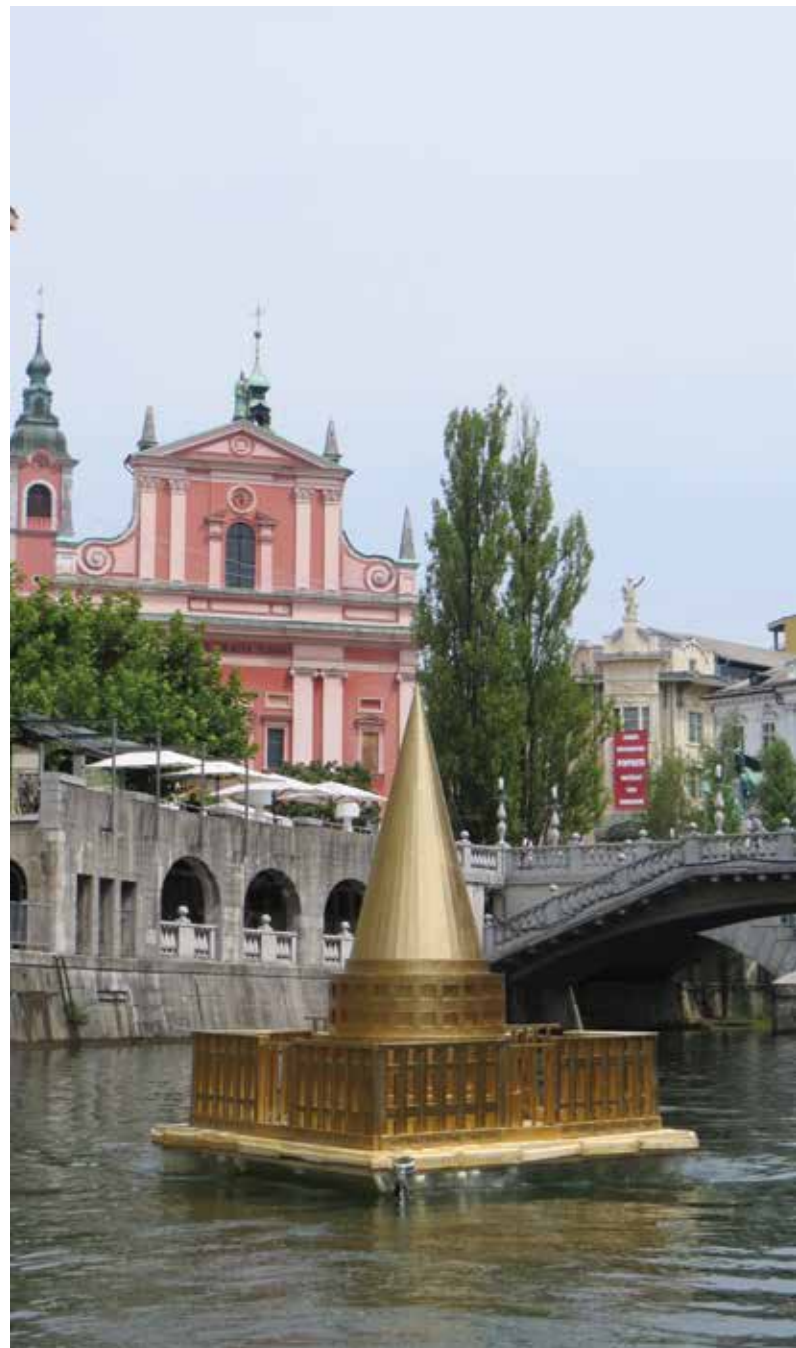

član skupine Sandoz

POLNI CERTIFIKAT

Družini prijazno podjetje

Pilar Quinteros: *Katedrala svobode* (2015)
Za 31. grafični bienale, Ljubljana
Uporabljeno z dovoljenjem umetnice

DATES, Radenko Milak & Roman Uranjek 2015,
15. maja 1935, Malevich je umrl

PROGRAM NAD TABO/TI

Kinodvor – mestni kino
Torek, 20. oktober, ob 20.30 uri
REZA ABDOH – Gledališki vizionar
dokumentarni film Adama Socha, 2015, 152 min
V Iranu rojeni ameriški režiser in dramatik Reza Abdo (1963–1995) je znan predvsem po svojih velikih eksperimentalnih gledaliških produkcijah. Abdo je pri 32 letih umrl za AIDS-om in tako prehitro zaključil svoj ploden ustvarjalni opus, ki ga zaznamujejo senzorno nasičeni odski spektakli, polni neukrotljive energije in sanjskih pokrajin. Adam Soch v dokumentarcu ponudi intimni portret in vpogled v delo Reza Abdoha in njegove skupine Dar a Luz.

Studio Roman Uranjek, Tavčarjeva ulica 2
(Zbirno mesto: Miklošičev park)
Ponedeljek, 31. avgust, ob 17. uri
Ogled del, ki so nastala v sodelovanju med Radenkom Milakom in Romanom Uranjekom
Udeležba omejena na 15 oseb,
prijave na lili.sturm@mglc-lj.si

ZA SKUPINE IN ABONENTE

PROGRAMI ZA ORGANIZIRANE ŠOLSKKE SKUPINE

Vodstvo za šolske skupine
Vodstvo po razstaviščih osrednje razstave *Nad tabo/ti* (MGLC, Moderna galerija, Jakopičevo sprehajališče, Galerija Jakopič). Po želji organiziramo tudi ogled osrednje razstave po drugih razstaviščih (Galerija Kresija, Galerija Škuc, NUK) in ogled spremljevalnih razstav. Trajanje po dogovoru, od 90 do 180 minut. 6 evrov/osebo.

Zlata leta bienala
45-minutna predstavitev atraktivnih točk 60-letne zgodovine Grafičnega bienala Ljubljana. Primerno za srednje šole in študente. 1 evro/osebo.

Sodobna grafična umetnost
45-minutna diskusijska predstavitev širjenja grafike v sodobne medije. Primerno za srednje šole in študente. 1 evro/osebo.

Delavnica eksperimentalnega računalniškega tiska
6-urna delavnica poveže sodobno tehnologijo s klasičnim likovnim izražanjem. Za zadnjo triado OŠ in srednje šole. 8 evrov/osebo.

Bienalske delavnice v Galeriji Škuc
Več informacij in prijave na galerijo. skuc@guest.arnes.si

Delavnice animacije v Moderni galeriji
Več informacij in prijave na izobraževanje@mg-lj.si

Frequencies (Frekvence)
Frequencies (Frekvence) je projekt Oscarja Murilla, ki potuje od šole do šole, in v katerem na klopi učencev, starih od deset do šestnajst let, za ves semester namestijo platno. Rezultati so produkt namernega in podzvestnega pisanja otrok in specifičnega okolja vsake posamezne šole. Projekt, ki se je začel v umetniškovi šoli v njegovem rojstnem kraju La Paila v Kolumbiji, je obiskal že več kot dvajset držav. Prvo postavitev je Murillo postavil na ogled na letošnjem beneškem bienalu, javnosti pa je ponudil tudi spletni fotografski arhiv vseh platen. Septembra bo avtor z obiskom projekta na dveh solah v Ljubljani sodeloval na ljubljanskem bienalu.

VODSTVO ZA SKUPINE

Vodstvo za skupine organiziramo v skladu s potrebami in željami skupine. Možen je ogled osrednje razstave *Nad tabo/ti* (razstavišča: MGLC, Moderna galerija, Jakopičevo sprehajališče, Galerija Jakopič, Galerija Kresija, Galerija Škuc, NUK) in ogled spremljevalnih razstav. Trajanje po dogovoru od 90 do 180 min. Vodstvo poteka v slovenskem in angleškem jeziku. 8 evro/osebo.

VODSTVO ZA MLADE

KUL abonma
Imetniki KUL abonmaja za mlade od 15 do 25 let imajo brezplačen ogled 31. grafičnega bienala. Posebno vodstvo zanje: sredo, 30. september, ob 15. uri. Dodatno brezplačno vodstvo organiziramo na podlagi zanimanja.

Najave na 01 2413 818/800 ali lili.sturm@mglc-lj.si.

GRAFIČNI BIENALE GOSTUJE

September:

Od petka do nedelje, 18.–20. september, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana: Otroški bazar
Delavnice šablonskega tiska za družine.

Torek, 22. september, Eipprova ulica, Ljubljana: Evropski teden mobilnosti 2015
Ulični festival *Prava zmes odpravi stres: Grafični bienale potuje skozi umetniške kanale!*, javna grafična delavnica.

Četrtek, 24. september, ob 18. uri, Knjižnica Otona Župančiča, Ljubljana: *Bienale iz kovčka*, predavanje

Oktober:

Četrtek, 1. oktober, med 10. in 10.40 uro, Cankarjev dom, Ljubljana: Festival za tretje življenjsko obdobje *60 let ljubljanskega grafičnega bienala in grafični bienale danes*, predavanje in vodstvo.

Ponedeljek, 12. oktober, ob 17. uri, Knjižnica Ksaverja Meška, Slovenj Gradec: *Bienale iz kovčka*, predavanje

Od torka do četrтка, 20.–22. oktober, med 12. in 19. uro, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana: Študentska arena Bienale v strupu, sitotisk performans za študente.

November:

Nedelja, 29. november, med 15. in 17. uro, Cankarjev dom, Ljubljana: Cicifast – 31. slovenski knjižni sejem
Bienalska knjiga umetnika za malčke, družinska delavnica.

Gostujemo na vašo željo:

Bienale iz kovčka – potujoča predstavitev Grafičnega bienala
Na 90-minutnem obisku predstavimo zgodovino grafičnega bienala, letošnjo razstavo, klasične in sodobne grafične tehnologije in izvedemo mini delavnico. V sodelovanju z Moderno galerijo.

Po razstavi z naslovom *Zbrana dela*, postavljeni v Mednarodnem grafičnem likovnem centru (18. november 2014–8. marec 2015), je prijatelj bienala vodila avtorica, umetnica Alenka Pirman. Na prvi letošnji ponovoletni pohodni ekskurziji so se zbrali na Januarsko sobotno dopoldne po ogledu postavitve povzpeli na Cankarjev vrh, kjer je sledilo predavanje dr. Mirana Hladnika: *Literarna utopija in antiutopija pri Slovencih*. Foto: Arhiv MGLC

KAJ JE LAHKO ŠE BOLJŠA PRILOŽNOST ZA VSTOP V KLUB PRIJATELJEV BIENALA KOT JUBILEJNA EDICIJA LJUBLJANSKEGA GRAFIČNEGA BIENALA?

V Klubu prijatelj bienala so združeni ljubitelji tega ljubljanskega dogodka, navdušenci nad umetnostjo. Tisti, ki si želijo še bolj aktivno spremljati program grafičnega bienala in Mednarodnega grafičnega likovnega centra.

Prijatelj bienala lahko postane praktično kdorkoli. Treba je le izpolniti pristopno izjavo, ki jo najdete na spletni strani Mednarodnega grafičnega likovnega centra, pod zavhkom Bienale, in ob predložitvi osebne izkaznice in dijaške oziroma študentske izkaznice pri blagajni MGLC plačati letno članarino. Ta znaša 25 evrov. Starejši od 60 let, mlajši od 14 let, dijaki in študenti morajo zanjo odšteti 15 evrov.

Včlanjeni v KLUB PRIJATELJEV BIENALE prejme navedene ugodnosti:

- Prost vstop na 31. grafični bienale (28. avgust–3. december 2015) in druge razstave
- Stokovno ekskurzijo enkrat na leto
- Ogled ateljeja izbranega umetnika
- Novoletno čestitko – malo grafiko
- Letno programsko knjižico
- Organizirano vodstvo po razstavah
- Vabila na otvoritve in dogodke Mednarodnega grafičnega likovnega centra
- 15-odstotni popust pri vseh publikacijah MGLC
- 15-odstotni popust pri delavnicah in tečajih
- 15-odstotni popust pri nakupu umetniških grafik
- Darilo ob vpisu

NA FACEBOOKU ODDAJTE SVOJ GLAS

Prejemnik nagrade občinstva na 30. grafičnem bienalu je bil grafik Tomas Vu–Daniel, ki je gledalce pričelal z delom *Pesmi z »Belega albuma« skupine The Beatles, 1968*. V razstavljenem projektu je prepletel motive iz svojega otroštva v Vietnamu, deskarsko kulturo in popularno glasbo. Mimogrede, ena od zmagovalnih desk Tomasa Vu–Daniela se je kot scenografski element pojavila tudi v seriji *Hiša iz kart*: v vlogi državnika darila ameriškega predsednika ruskemu predsedniku. Foto: Urška Boljkovac/Arhiv MGLC

Nagrado občinstva za najboljšega umetnika so na ljubljanskem grafičnem bienalu uvedli pred dvema letoma. Poleg osrednje velike nagrade, ki jo podeljuje strokovna žirija, je izbira za favorita med sodelujočimi avtoricami in avtorji tako tudi v rokah gledalk in gledalcev. Svoj glas lahko oddate prek facebooka, rezultat pa bo znan ob koncu bienala – 3. decembra.

NAGRADO OBČINSTVA podarja Kaval Group iz Ljubljane.

Glavna nagrada: večerja s pijačo za dve osebi v Gostilnici in pizzeriji KAVAL, Kaval Group (Tacenska 95, Ljubljana Vižmarje)

Druga nagrada: koktajla po izbiri za dve osebi v Caffé Bienale, Kaval Group (Grad Tivoli, Pod turnom 3, Ljubljana)

Tretja nagrada: tortici po izbiri za dve osebi v Slaščičarni Lolita, Kaval Group (Cankarjevo nabrežje 1, Ljubljana)

www.kaval-group.si

Caffé Bienale

Radio Bienale

V Caffé Bienale in na www.mglc-lj.si poslušate Radio Bienale od 28. 8. do 3. 12.

Spremljevani program je pripravila Lili Šturm.

Urniki dogodkov se lahko spreminjajo, najnovejšo verzijo najdete na spletni strani www.mglc-lj.si.

Vadim Fiškin, *Slovar namišljenih krajev*, 2000–2005, foto: Dejan Habicht

NABOR RAZSTAV, PREDSTAV, KONCERTOV IN DRUGIH KULTURNIH DOGODKOV V LJUBLJANI MED 31. GRAFIČNIM BIENALOM.

RAZSTAVE

Vadim Fiškin: No Magic/Čarov-Ni-Ja
Muzej sodobne umetnosti Metelkova (MSUM), 16. junij–13. september
Razstava povezuje starejša in novejša dela avtorja, ki sledi samosvoji postkonceptualistični tradiciji, tesno povezani s tehnologijo in novejšimi odkritji v znanosti.

Hommage à Malevič – Še o Črnem kvadratu, skupinska razstava
Mestna galerija Ljubljana, 2. julij–6. september
Ob 100. obletnici nastanka ključnega suprematističnega objekta zgodovinske avantgarde z začetka 20. stoletja v Mestni galeriji Ljubljana razstavljajo protagonisti Malevičevega ikonografskega narativa iz nekdanjega skupnega jugoslovanskega prostora.

EuroVision Lab
Muzej novejšje zgodovine, 16. julij–10. oktober
»Laboratorij evropskih muzejev«, eksperimentalna razstava, ki evropsko dediščino raziskuje z interpretacijo muzejskih predmetov.

Ekslibrisi Saše Šantla
Slovanska knjižnica, 3. september–30. september
Ob 70. obletnici smrti slikarja, grafičarja in skladatelja Saše Šantla bo prvič predstavljen celoten opus njegovih ekslibrisov. Del razstave bo posvečen tudi vodilnemu slovenskemu zbiralcu ekslibrisov, pokojnemu geologu prof. dr. Rajku Pavlovcu.

Žiga Kariž, samostojna razstava
KC Tobačna 001, 17. september–16. oktober
Projekt umetnika Žige Kariža, ki svoje delo razvija na presečišču klasičnih vizualnih praks, sodi v sklop samostojnih predstavitev slovenskih umetnikov v KC Tobačna 001.

Inside Out
Mestna galerija Ljubljana, 24. september–22. november
Sokuratorski interdisciplinarni projekt Alenke Gregorič in Suzane Milevske, ki se osredotoča na preoblikovanje vloge muzejev, galerij in drugih javnih zavodov za produkcijo, predstavitev in zbiranje sodobne umetnosti v obdobju tranzicije.

Cyanometer
MoTA Point – MoTA Lab, september
Prostor Muzeja tranzitornih umetnosti MoTA Point bo septembra deloval kot laboratorij, v katerem bo mogoče spremljati nastajanje instalacije Cyanometer avtorja Martina Briclja Barage. Poetično instalacijo, ki kot merilna postaja zbira podatke o onesnaženosti ozračja ter naše poglede usmerja v nebo, bo od oktobra stala na Slovenski cesti. Otvoritveni dnevi odprto: 12.00–16.00, kasneje po dogovoru na mota.museum(at)gmail.com.

Tiskarski laboratorij Olafa Ladoussa
Galerija DLUL, 7. oktober–31. oktober
Olaf Ladousse, francoski stripovski avtor, grafik, ilustrator, avtor animiranih filmov in založnik enega najstarejših stripovsko-grafičnih fenzinov Que Suerte, se v Ljubljani predstavlja s serijo linorezov in unikatnih glasbil Doo Ragov.

Lara Chiarabellini, *Brez naslova/Untitled*, 2014

Zakladi Ljubljanske grafične šole iz zbirke ALUO
Galerija Univerze v Ljubljani, Rektorat Univerze v Ljubljani, 8. oktober–30. november
Predstavitve grafičnih del Ljubljanske grafične šole iz zbirke ljubljanske likovne akademije (ALOU).

James Bridle: V senci brezpilotnega letala
Projektalni prostor Aksioma, 14. oktober–20. november
Predstavitve niza projektov angleškega umetnika Jamesa Bridla, ki se ukvarja z mračnjško »varnostno« kulturo interneta.

Red Poppy Fields
Photon – Center za sodobno fotografijo, 14. oktober–27. november
Skupinska fotografska razstava se osredotoča na turbulentno evropsko zgodovino in razmerja med ideologijo in ekonomijo, politiko in vojno, s poudarkom na refleksiji prve svetovne vojne.

Razstava domačih knjižnih tipografij
Vodnikova domačija Šiška, 15. oktober–29. november
Razstava vizualnih elementov dobre knjige: tipografije, papirja, preloma in fizične oblike. Predstavljena bo tudi ena najuspešnejših pisav na svetu domačega avtorja Mitje Miklavčiča.

Zimoun: 41 ventilatorjev, 90 m² polietilenske folije 0.006 mm
MoTA Point, Galerija Izložba, 15. oktober–30. november
Razstava švicarskega umetnika Zimouna, preddogodek festivala Sonica, je v novonastali Galeriji Izložba v MoTA Pointu, v okenskih izložbah, ki gledajo na Gosposvetsko in Vošnjakovo ulico, na ogled 24 ur na dan.

7. bienale vidnih sporočil Slovenije – Fundacija Brumen
Narodna galerija, 20. oktober–22. november
Najpomembnejši nacionalni pregled vizualnih komunikacij.

Ana Čigon: Od poldne do polnoči
Projektna soba SCCA, Zavod za sodobno umetnost – Ljubljana, 28. oktober ob 20. uri
Od poldne do polnoči je na ogled projekt eksperimentalne raziskave videoarhiva Postaja DIVA.

5. bienale neodvisne slovenske ilustracije
Center urbane kulture Kino Šiška, 9.–27. november
Periodični dogodek, ki raziskuje področja in kontekste rabe sodobne ilustracije, soustvarja vizualno kulturo pri nas in promovira avtorje ter avtorice.

Lala Raščić, samostojna razstava
KC Tobačna 001, 29. oktober–11. december
Praksa umetnice, ki živi in dela v Zagrebu, Sarajevu in New Orleansu, zajema video, artefakte, instalacije in risbe.

Tiski vizualne poezije
Bežigradska galerija 1, 18. november–23. december
Mednarodna razstava: revije, knjige, letaki, fotografije, objekt.

Jakopičeva risba: Premena funkcije v risbi od realizma k moderni
Narodna galerija, 18. november–14. februar 2016
Opus risb Riharda Jakopiča je obsežen, svoje slikarske motive je vsekoli preizkušal v risbi.

Plesna predstava *Fobija*, foto: Andrej Lamut

BridA: Razmeščena komunikacija/Spreadkom
Projektalni prostor Aksioma, 25. november–18. december
Projekt slovenskega kolektiva BridA spodbuja razpravo o globalni odvisnosti mikrosistemov in kritičen razmislek o tem, kako so lokalni podatki na voljo ter kako do njih dostopamo.

GLEDALIŠČE IN PLES

Fobija
Križanke (Ljubljana Festival), 7. september ob 21. uri
Drzna in kompleksna predstava izraelskih koreografov Guya Weizmana in Roni Haver, v izvedbi skupin EnKnapGroup in Club Guy & Roni ter z glasbeniki v živo Slagwerk Den Haag, govori o eni ključnih tem sodobnega sveta.

Kapital
Stara mestna elektrarna – Ljubljana Elektro, premiera: 10. september ob 20. uri
Umetniški vodja Mini teatra, ki s to predstavo gostuje v ljubljanski mestni elektrarni, in režiser Ivica Buljan, izhajajoč iz knjige *Kapital v 21. stoletju* avtorja Thomasa Pikettyja, raziskuje tezo o poglobljanju finančne neenakosti v današnjem času.

Metamorfoze 3º: Retorika
Center urbane kulture Kino Šiška, premiera: 10. september ob 20. uri
Predstava *Retorika* je tretja v seriji *Metamorfoze 1º–5º*, večletnega modularnega projekta, v katerem poleg predstav nastajajo tudi drugi umetniški in teoretski formati. Avtorja predstave sta Bara Kolenc in Atej Tutta s sodelavci.

Čudovita leta
Plesni Teater Ljubljana, premiera: 12. september, ponovitev: 13. september ob 21. uri
Solo predstava plesalke in koreografinje Dagmar Dachauer, ki se v sodobnem (plesnem) kontekstu ukvarja z glasbo obeh Johannov Straussov in obdobjem Dunajskega kongresa (1814/15).

Norčevanje teme
Slovensko mladinsko gledališče, premiera: september
Radijska igra avtorja Wolframa Lotza, ki dopušča možnost odrske uprizoritve. Navdihnila jo je kulturna klasika *Apokalipsa zdaj* Francis Forda Coppole, režira jo Tin Grabnar.

Faust
Križanke, premieri: 21. september v Križankah ob 20. uri, oktobra v SNG Drama
V koprodukciji SNG Drame in Festivala Ljubljana nastala avtorska interpretacija klasične dramske pesnitve, režiser Tomaž Pandur se ponovno sooča z enim največjih evropskih mitov.

Evropa
SNG Drama, premiera: 26. september ob 20. uri
Leta 2014 z Grumovo nagrado nagrajeno dramsko besedilo avtorja Vinka Möderndorferja v režiji Renate Vidič, z jedko pronicljivostjo parodira nacionalni in evropski sen, ki se spreminja v svoje nasprotje.

Ebola
Gledališče Glej, premiera: 26. september, ponovitvi: 27. in 28. september ob 20. uri
Prva gledališka videoigra (avtorja: Luka Cimprič in Andrej Zupanec). Prinesite pametne telefone in tablice, da boste lahko sodelovali v videoigri z živimi igralci.

Martin Bricelj Baraga: *Cyanometer*, foto: Arhiv MoTA

Mojca Pokrajculja
Lutkovno gledališče Ljubljana, premiera: september
Stara slovenska, med otroki najbolj priljubljena ljudska pripovedka v režiji in likovni zasnovi Eke Vogeltnik.

Golgota
Cankarjev dom, 29., 30. september ob 20. uri in 1. oktober ob 19. uri
Virtuoz dresure konjev, francoski režiser in igralec Bartabas in eden najvidnejših plesalcev flamenka Andrés Marín v mističnem gledališkem spektaklu.

Kompleks Ristić
Slovensko mladinsko gledališče, premiera: 1. oktober ob 20. uri
Gledališko–arheološka raziskava, posvečena režiserju Ljubiši Ristiću, pod režijsko taktirko Oliverja Frljiča.

Peer Gynt
Mestno gledališče ljubljansko, premiera: 8. oktober ob 20. uri
Dramsko pesnitev Henrika Ibsena, ki predstavlja eno najlepših zgodb o človeku, predrznem iskalcu, in o ljubezni, temeljnem vezivu vsega, bo na oder Mestnega gledališča ljubljanskega postavil režiser Eduard Miler.

Meso srca/Kaktusi
Slovensko narodno gledališče Opera in balet, premiera: 29. oktober
Baletni večer v dveh delih: novo baletno delo Prešernovih nagajencev, sodobnih plesalcev in koreografov, Rosane Hribar in Gregorja Luščka, in plesna postavitev režiserja in koreografa Alexandra Ekmana z naslovom *Kaktusi*.

Jutri je bila zabava
Lutkovno gledališče Ljubljana, premiera: november
Zgodba o petih živilih avtorja Toona Tellegena v režiji Martine Maurič Lazat in likovni zasnovi Barbare Stupice.

KONCERTA

Erika Stucky: Black Widow
Klub Cankarjevega doma, 6. oktober ob 20. uri
V sodelovanju s festivalom Mesto žensk bo na enem izmed Cankarjevih torkov, koncertnih večerov z razgledom na vse strani glasbe in mesta, v Klubu Cankarjevega doma nastopila tudi Erika Stucky.

Editors
Center urbane kulture Kino Šiška, 1. december ob 20. uri
Eden najboljših in najpopularnejših angleških indie-rock bendov se v Slovenijo vrača z novim albumom.

PREDAVANJE

Etiopija, malo znana dežela – pogovor z Girmo Fantaye
Knjižnica Otona Župančiča, 8. september ob 18. uri
Pogovor z etiopskim pisateljem in novinarjem Girmo Fantaye, ki živi v Ljubljani, o njegovi deželi, sodobnih literarnih imenih, svobodi izražanja in tamkajšnjih trenutnih razmerah.

Podpornika 31. grafičnega bienala:

Sponzorji, partnerji in podporniki:

Donator 31. grafičnega bienala je BTC d. d.

Projekt *Shema za šolo* podpira Univerza Princeton
Novo naročena dela za osrednjo razstavo podpirajo Sadie Coles HQ, Hollybush Gardens
Katalog razstave (v pripravi) podpirajo Pilar Corrias Gallery, Sadie Coles HQ, Kurimanzutto, Sigrid & Stephen Kirk, David Kordansky Gallery, Tanya Leighton, Stuart Shave/Modern Art, Marc Foxx and Casey Kaplan Gallery

Izdal in založil:
Mednarodni grafični likovni center, zanj Nevenka Šivavec

Besedila: Neža Mrevlje, MGLC
Uredili: Neža Mrevlje, Karla Železnik
Lektura slovenskega jezika: Simona Ana Radež
Prevod iz slovenščine v angleščino: Arven Šakti Kralj Szomi
Prevod iz slovenščine v angleščino na strani 3: Marjana Karer
Prevod iz angleščine v slovenščino: Katja Kosi
Oblikovanje: Mina Fina — Ee

Naklada: 55.000
Tisk: Delo, d.d., Tiskarsko središče Ljubljana, avgust 2015

Organizator si pridružuje pravico do sprememb, ki bodo pravočasno objavljene na spletni strani bienala www.mglc-lj.si in na facebook strani: [mglc ljubljana](https://www.facebook.com/mglc.ljubljana)

Producent 31. grafičnega bienala:
Mednarodni grafični likovni center (MGLC)

Koproducenti:
Cankarjev dom, kulturni in kongresni center,
Moderna galerija Ljubljana, Muzej in galerije mesta Ljubljane

Sodelujoče galerije in razstavišče:
Galerija Jakopič (Muzej in galerije mesta Ljubljane), Moderna galerija, Galerija Cankarjevega doma, Galerija Kresija, Galerija Škuc, Narodna in univerzitetna knjižnica, Park Tivoli, Jakopičevo sprehajališče, NLB Galerija Avla, tipoRenasansa, Pionirski dom – Center za kulturo mladih, Art center

V sodelovanju z:
AVA, Arhiv Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih, MAO, MoTA – Muzej tranzitornih umetnosti, Radio Terminal

BIENALE IZ KOVČKA

Bienale iz kovčka gostuje po slovenskih knjižnicah od aprila do oktobra 2015. Foto: Arhiv MGLC

Arhiv ljubljanskega grafičnega bienala je v vseh letih postal obsežen. Zgovorne so že nekatere številke, ki pričajo o zgodovini tega transnacionalnega umetnostnega srečevališča, na katerem je do zdaj razstavljalo 6.048 umetnikov in umetnic iz 103 držav z vsega sveta.

Letošnja jubilejna obletnica je tako več kot prava iztočnica za to, da smo za širšo javnost odprli bienalski kovček, poln spominov, nagrajenih umetnikov in umetnic, videlih in dokumentiranih razstav, anekdot ter zakulisnih zgodb, ki so spletili preteklost in sedanjost tega dogodka.

V Mednarodnem grafičnem likovnem centru smo tako za širšo predstavitev zgodovine bienala prečesali arhiv, ga preložili v kovček in se z njim od aprila do oktobra podali na pot po slovenskih knjižnicah. Osem smo jih že obiskali, v sodelovanju z nekaterimi pa smo pripravili tudi štiri razstave grafik z naslovom *Iz grafičnih ateljejev MGLC*.

Dogodek Bienale iz kovčka zajema razstavo bienalskih plakatov, katalogov in dokumentacije ter enourno predavanje o zgodovini grafičnega bienala. Jeseni se bosta zgodila še dva:

24. SEPTEMBER
ob 18. uri v ljubljanski Knjižnici Otona Župančiča,

12. OKTOBER
ob 17. uri v Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec.

Pritličje
Mestni trg 2

ponedeljek–sreda: 9.00–1.00
četrtek–sobota: 9.00–3.00
nedelja: 9.00–1.00

Pritličje je odprt in javen prostor v središču mesta, ki združuje kavarno s hrano in pijačo, Striparno, klub in kulturno prizorišče. Čez dan smo šank, mašina za kavo in vedno sveža hrana, ob katerih mislimo kritično, delamo koristno, beremo digitalno in kupujemo analogno. Zvečer smo včasih družba, včasih dogodek, vedno pa elektronska streha podzemlju. *Pritličje je temelj za nadstropja in streha za podzemlje.*

Kavarna in čajnica Slamič
Kersnikova 1

ponedeljek–četrtek: 7.30–22.00
petek: 7.30–21.00,
sobota: 9.00–14.00

Kavarna Slamič ponuja poleg izvrstne Illy kave in več kot 40 vrst čajev iz vsega sveta, tudi biološko kontroliranega porekla, še okusne slane prigrizke ter dnevno sveže slaščice, ki vam posladkajo dan. Lahko pa si privoščite tudi kozarček žlahtne kapljice iz pestre ponudbe izbranih slovenskih vinarjev. V dopoldanskem času vam je na volj tudi samopostrežni zajtrk. Kavarna se lahko pohvali s prostorno teraso, ki je ob lepem vremenu prava oaza v središču mesta.

SOBA 102

Soba 102 je fizično vabljen in odprt: ni ločevanja po separejih, ni skrivnih kottičkov. To je prostor, kamor se ne hodim skrivat, ampak se hodim kazat. Soba 102 ne izključuje niti z gostinsko ponudbo: lahko je kavarna, lahko je maličnica/kosilnica, lahko je à-la-carte restavracija, lahko je party bar. In vse to je lahko v naključnem zaporedju, bodisi vse naenkrat. Sobe 102 se ne moreš naveličati – vedno je drugačna, kot je bila prejšnjič. Soba 102 tudi vedno znova prepoznaš: po prijaznem pozdravu, po zvezdah stalnicah na meniju, po prijazni strežbi in po prijetnem počutju.

Soba 102, Cankarjeva 4

ponedeljek–sreda: 8.00–24.00, četrtek 8.00–24.00,
petek, sobota: 8.00–2.00, nedelja zaprto

Zakaj bi iskali drugje, ko pa v prodajalnah Sanolabor dobite vse, kar potrebujete za ohranjanje zdravja in kakovostno rešitev različnih težav?

Specializirane prodajalne z medicinskimi pripomočki, zdravili brez recepta in raznovrstnimi izdelki za zdravo življenje

Prodaja in izposoja medicinskih pripomočkov

VABLJENI V NAŠO
SPLETNO TRGOVINO!

NAKUPUJTE KADARKOLI
7 DNI V TEDNU
24 UR NA DAN

WWW.SANOLABOR.SI

 Sanolabor
Ko gre za zdravje!

Kakovost, strokovno svetovanje in tradicija so priporočila za obisk naših 26 prodajaln po Sloveniji.

BIENALE V IZLOŽBI

Postavitev, posvečena zgodovini in sodobnosti grafičnega bienala, v izložbi veleblagovnice Nama v središču mesta med 28. avgustom in 15. novembrom nagovarja mimoidoče in jih vabi k ogledu razstav in spremljanju dogodkov te mednarodne umetnostne manifestacije, ki se odvija v Ljubljani. In kar še velja izpostaviti, prizorišča bienala niso daleč od izložbe, pred katero se vam lahko utrne ideja za kulturni dopoldanski ali popoldanski program.